

Fiskeri- og Kystdepartementet
Postboks 8118, Dep
0032 Oslo
postmottak@fk.d.dep.no

Høringsmerknader til Fiskeri- og kystdepartementets forslag til særskilte tiltak for akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden

1 Innledning

Vi viser til Fiskeri- og kystdepartementets forslag til forskrift om særlige tiltak for akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden ("Hardangerfjordforskriften"), som ble sendt ut på høring 16. februar 2011.

Eide Fjordbruk AS og Fyllingsnes Fisk AS (i fellesskap "EF") er meget bekymret for hvilke konsekvenser innføringen av en forskrift med de bestemmelser som er foreslått vil ha, særlig siden Mattilsynets soneforskrift enda ikke er kommet i virke og det således ikke er gjort noen erfaringer med denne. Hardangerfjordforskriften vil også direkte virke mot soneforskriften og redusere effekten av denne.

I tillegg er det nylig innført ytterligere forskrifter som har til hensikt å ivareta hensynet til villaksbestanden på Vestlandet, og som verken næringen eller myndighetene enda har sett virkningen av.

EF stiller seg bak høringsmerknadene til Hardangerfjordlauget. Kommentarene i dette høringsbrev gjelder spesielt for EF.

For sammenhengens skyld vil i kapittel 2 innledningsvis kort gjøre rede for virksomheten i EF.

Videre vil vi i kapittel 3 og 4 redegjør for hvilke rettslige, biologiske og driftsmessige konsekvenser en særskilt regulering vil kunne ha for EF om forskriften skulle bli vedtatt slik departementet har foreslått.

2 Kort om Eide Fjordbruk AS og Fyllingsnes Fisk AS

EF er et lite familieeid selskap. Selskapet har drevet med oppdrett siden 1970 – først med regnbueørret, og noen få år senere også med oppdrett av laks i Hardangerfjorden. EF er dermed et av de ytterst få selskapene som har drevet kontinuerlig med oppdrett av laks i Hardangerfjorden i mer enn 30 år.

Inntil 2009 var EF ett av to selskap som hadde all sin virksomhet i Hardangerfjorden. For å sikre selskapet tilgang til lokaliteter også utenfor Hardangerfjorden, kjøpte EF høsten 2009 samtlige aksjer i Fyllingsnes Fisk AS. Dette var en betydelig investering for vårt selskap. Kjøpet ble foretatt på grunn av innføringen av soneforskriften i Hardanger og for dermed å

sikre større fleksibilitet med hensyn til sonetilpassing og videre drift. Oppkjøpet skulle på denne måten skaffe EF et lite ”pusterom”.

I dag har EF fire konsesjoner til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, hvorav tre er klarert for lokaliteter i Hardanger. EF er gjennom lokalitetsstrukturen i Hardangerfjorden representert i to forskjellige soner.¹

3 Konsekvensene for Eide Fjordbruk AS og Fyllingsnes Fisk AS

3.1 Generelt

EF er helt innforstått med at synkronisert brakklegging av større områder annethvert år vil kunne bidra til å redusere utfordringene med lakselus og annen smittespredning i Hardangerfjorden. På sikt bør man derfor få på plass produksjonsplaner som ikke har vekt på brakklegging i én til maks to måneder på ettersommeren og høsten, men som derimot har fokus på brakklegging vinter/vår som hovedmål. Dette vil begrense produksjonen av lakseluslarver i den tiden på året man ønsker å sikre villaksens utvandring og sjøørretsmoltens første opphold i fjorden. Slik vi ser det vil såkalte vårsoner ha størst effekt med tanke på de utfordringer villfisken står overfor.

EF er i dag den minste aktøren i selve Hardangerfjordbassenget med sine tre konsesjoner. Vi ber om at myndighetene viser en betydelig fleksibilitet og at det tas særlige hensyn til små aktører som ønsker å drive miljøriktig og kostnadseffektivt. EF har allerede vist stor fleksibilitet i sine driftsplaner, ved omlegging av drift ved lokalitetene for å tilpasse seg de øvrige og større aktørene i området ved Varaldsøy.

EF ønsker naturligvis ikke å bli fratatt muligheten til å drive effektivt, fleksibelt og miljøtilpasset – verken i Hardangerfjorden eller i Nordhordland. Dette kan oppfylles ved at det gis anledning til å klarere konsesjoner i Hardanger for lokaliteter i Nordhordland, uten at man samtidig behøver å åpne for klarering av ny konsesjoner på lokaliteter i Hardanger. På denne måten vil produksjonen i Hardangerfjorden kunne avlastes til fordel for miljøet.

3.2 Konsekvensene av regionalt biomassetak for Hardanger

Med våre tre konsesjoner i Hardangerfjorden, synes EF *tilsynelatende* å være skjermet den foreslåtte bestemmelsen i forskriftens § 6. Den foreslåtte bestemmelsen i § 7, om eget biomassetak for et konserns konsesjoner i Hardangerfjorden, vil imidlertid kunne bli skjebnesvanger for oss. Kommer bestemmelsen til anvendelse, vil EF miste muligheten for syklisk drift med periodevis flytting av MTB ut av Hardangerfjorden – høy biomasse i

¹ For å sikre en effektiv brakklegging og bekjempelse av lusesituasjonen i Bjørnefjorden, Hardangerfjorden og Sunnhordaland, fastsatte Mattilsynet en soneforskrift den 14. juli 2010. Forskriften innebar at ovennevnte geografiske område ble delt opp i ulike brakkleggings- og lusekoordineringsområder. I praksis innebærer forskriften at oppdrettere som ikke er representert i flere soner får redusert produksjon fordi man forhindres muligheter til generasjonsbasert utsett (liten fisk et sted og stor fisk et annet sted). Effekten av denne forskriften vil først vise seg i 2011 og 2012.

Hardangerfjorden ett år (lavt utenfor Hardangerfjorden), og lav biomasse neste år (høyt utenfor Hardangerfjorden). Dette fordi bestemmelsen i § 7 tvinger EF til å rapportere konsernbiomasse separat for driften innenfor og utenfor Hardangerfjorden.

I høringsbrevet fra Fiskeri og Kystdepartementet med høringsfrist 18.11.09 heter det nederst på side 5 og øverst på side 6:

“Departementet presiserer at MTB som ikkje kan nyttast i Hardangerfjorden, kan nyttast på klarerte lokalitetar i region Vest som ikkje er omfatta av verkeområdet til forskrifta. Dersom verksemdar får behov for å søkje om nye eller utvida lokalitetar utanfor Hardangerfjorden, må søkjar som vanlig betale gebyr etter.....”

Her ber vi om at forskriften klargjøres slik at intensjonen blir gjennomførbar.

3.3 *Forholdet til soneforskriften*

Enda mer dramatisk vil den foreslåtte forskriften slå ut for EF, dersom det i tillegg kommer endringer i soneforskriften. Da vil EF kunne ende opp i én sone med en kritisk reduksjon i produksjonen som konsekvens. I perioder vil vår virksomhet i så tilfelle være helt uten produksjon i Hardangerfjorden. Ser man dette i sammenheng med effekten av egne biomasseområder innenfor og utenfor Hardangerfjorden, vil situasjonen være svært vanskelig for oss.

Dersom Hardangerfjorden blir innført som et eget biomasseområde, vil vi ha liten nytte av det ”pusterommet” investeringen i Fyllingsnes Fisk AS skulle gi oss.

3.4 *Forholdet til reglene om samlokalisering i laksetildelingsforskriften § 34 andre ledd*

Det er positivt at departementets forslag (§ 5 siste ledd) åpner for at det skal kunne sendes melding om samlokalisering utenfor Hardanger. Per i dag inneholder imidlertid akvakulturregelverket en sperre for slik ”utmelding”. I laksetildelingsforskriften § 34 andre heter det at dersom flere konsesjoner skal klareres mot samme lokaliteter (maks 6), så må samtlige av konsesjonene klareres på samtlige lokaliteter. Leses denne bestemmelsen bokstavelig – hvilket noen i forvaltningen gjør – betyr dette at konsesjoner som næringsaktøren har utenfor Hardanger også må klareres for benyttelse på lokalitetene i Hardanger, dersom aktørens konsesjoner i Hardanger skal samlokaliseres med konsesjoner som har lokaliteter utenfor Hardanger. De særlige regler for Hardangerfjorden er til hinder for dette.

Skal EF og andre konsesjonsinnehavere kunne benytte seg av muligheten til å melde ”utflytting” av konsesjonskapasitet, er det en forutsetning at departementet opphever vilkåret i laksetildelingsforskriften § 34 som innebærer at konsesjoner utenfor Hardanger må klareres for lokaliteter i Hardanger.

Per i dag har EF lokaliteter utenfor Hardanger som vi ønsker å benytte vår konsesjonskapasitet på. En slik utnyttelse blir imidlertid forhindret av forvaltningens tolkning av kravene til samlokalisering, nettopp ved at forvaltningen peker på at konsesjoner utenfor Hardanger umulig kan klareres for lokaliteter i Hardanger. Vi vedlegger som illustrasjon brev til Hordaland fylkeskommune av 8. mars 2011 i forbindelse med søknad om utvidelse av vår lokalitet Langøy (Lindås kommune) og klarering av denne for våre konsesjoner i Hardanger.

Ordlyden i laksetildelingsforskriften § 34 må justeres ved innføring av Hardangerforskriften for at intensjonen med Hardangerforskriften skal nås, jf det som er sitert fra departementets brev inntatt i punkt 3.2.

4 Avslutning

EF er ein liten aktør i Hardanger. Dersom den foreslåtte forskriften ikke tilpasses de minste aktørene, vil det kunne få omfattende følger for EF, noe som føles svært urettferdig for oss som i alle år etter beste evne har tilstrebet en mest mulig bærekraftig drift i samsvar med både miljøet og regelverket.

Eidestøa, 13.04.2011

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Knut Frode Eide".

Knut Frode Eide